

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

НАСІННИЦТВО ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР

спеціальність	201 Агрономія	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
освітня програма	Агрономія	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	Перший (бакалаврський)	кафедра	Генетики, селекції та насінництва

ВИКЛАДАЧ

Гудим Олена Володимирівна

Вища освіта – спеціальність селекція і генетика сільськогосподарських культур
Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.05 Селекція і насінництво
Вчене звання – доцент кафедри генетики, селекції та насінництва
Досвід роботи – більше 5 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка методичних розробок та публікацій у фахових та закордонних виданнях;
- досвід роботи у складі екзаменаційної комісії по захисту дипломних робіт за ОС «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія» (ОПП «Насінництво і насіннєзнавство»);
- учасниця наукових і методичних конференцій;
- виконавець науково-дослідної програми на кафедрі генетики, селекції та насінництва.

телефон	0663751520	електронна пошта	lenagudym1990@gmail.com	дистанційна підтримка	Google meet/Moodle
---------	------------	------------------	--	-----------------------	--------------------

До викладання дисципліни долучені: канд.. с.-г. наук, доцент Михайленко В.О.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання здобувачам ґрунтовних знань та умінь з наукових основ насінництва сортів, гібридів та самозапильних ліній польових культур, проведення сортового контролю згідно з нормами державного стандарту для одержання насіння з високими сортовими, посівними та врожайними властивостями.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота.
Специфічні результати навчання і форм їх контролю	- уміти складати плани сортозміни та сортооновлення/ практичні завдання; - здійснювати інспектування насінницьких посівів/ самостійні завдання; - знати технологію виробництва насіння в спеціалізованих насінницьких господарствах/ самостійні завдання; - працювати з насінницькою документацією / практичні завдання; - запобігати механічному та біологічному засміченню сортів і гібридів / практичні завдання.
Обсяг і форми контролю	90 годин (3 кредити ЄКТС), з них: 22 години – лекції, 22 години – практичні заняття, 46 годин – самостійна робота); підсумковий контроль залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Програмні компетентності	СК.01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).. СК.02. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.. СК.08. Здатність розв’язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів..
Програмні результати навчання	ЗПРН.04. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.. СПРН.01. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. СПРН.02. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін СПРН.03. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії. СПРН.04. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об’єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття СПРН.05. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. СПРН. 06. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. СПРН.07. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насіннєвого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог. СПРН.08. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог. СПРН.09. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. СПРН.10. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції. СПРН.11. Організовувати результативні і безпечні умови роботи

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Теоретичні основи насінництва

Лекція 1	Насінництво як наука та галузь сільськогосподарського виробництва..	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Сортовий контроль в насінництві. Види сортового контролю Ґрунтовий контроль та польове інспектування	Самостійна робота	Внесок вітчизняних вчених у розвиток насінництва в Україні. Значення наукових праць М.І. Вавилова для теорії і практики насінництва. Закон України „Про насіння”. Права та обов'язки виробників насіння. Принципи та строки проведення сортооновлення.
Лекція 2	Коротка історія розвитку насінництва в Україні	ПЗ 2	Організація польового інспектування сортових насінневих посівів зернових культур		
Лекція 3	Система селекційно-насінницької роботи в Україні. Сорт і гетерозисний гібрид як об'єкти насінництва.	ПЗ 3	Попереднє, остаточне інспектування сортових насінневих посівів зернових культур		

Модуль 2. Виробництво насіння еліти

Лекція 4	Значення сортозміни та сортооновлення в підвищенні урожайності сільськогосподарських культур.	ПЗ 4	Розрахунки показників якості сортового насіннєвого посіву.	Самостійна робота	Виробництво насіння еліти в науково-дослідних господарствах. Поняття про системи і схеми насінництва. Методи виробництва еліти. Вимоги до насіння еліти, значення еліти. Поняття про первинне насінництво. Насінництво гібридів с.-г. культур. Використання гетерозису в насінництві..
Лекція 5	Виробництво насіння еліти в науково-дослідних господарствах.	ПЗ 5	Польові обстеження та ґрунтовий контроль на ділянках гібридизації та при вирощуванні самозапильних ліній соняшнику		
Лекція 6	Методи виробництва еліти. Поняття про первинне насінництво.	ПЗ 6	Польові обстеження та ґрунтовий контроль на ділянках гібридизації та при вирощуванні самозапильних ліній кукурудзи		

Модуль 3. Насінництво гетерозисних і поліплоїдних культур

Лекція 7	Використання гетерозису в насінництві. Система насінництва гібридів в Україні	ПЗ 7	Інспектування однорічних та багаторічних злакових кормових трав	Самостійна робота	Насінництво поліплоїдних гібридів польових культур. Використання поліплоїдних форм польових культур. Насінництво культур, що розмножуються вегетативно. Значення клонового добору в насінництві
Лекція 8	Насінництво поліплоїдних гібридів польових культур.	ПЗ 8	Інспектування однорічних та багаторічних бобових кормових трав		
Лекція 9	Схеми використання ЦЧС в насінництві різних польових культур.	ПЗ 9	Інспектування конюшини лучної.		

Модуль 4. Сортний контроль у насінництві

Лекція 10	Державний та внутрішньогосподарський сортний контроль у насінництві польових культур.	ПЗ 10	Розрахунки потреби в сортовому насінні для господарства	Самостійна робота	Сортний контроль як загальнодержавна система перевірки процесу виробництва сортового насіння. Державні насіннєві інспекції країни. Режими зберігання. Вимоги до насіннесховищ. Розміщення насіннєвого матеріалу у сховищах. Форми організації виробників насіння за кордоном..
Лекція 11	Організація інспектування насіннєвих посівів польових культур	ПЗ 11	Оформлення насіннєвої документації		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. «Про насіння та садивний матеріал»: Закон України. – Київ, 2002 р.
2. Гаврилюк М.М. Основи сучасного насінництва/ М.М. Гаврилюк. – Київ: ННЦ ІАЕ, 2004. – 256 с.
3. Васильківський С.П. Селекція і насінництво польових культур: підручник. С.П. Васильківський, В.С. Кочмарський. – ПрАТ «Миронівська друкарня», 2016. – 367 с.
4. Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго. Київ, 2009.
5. Молоцький М.Я. Селекція та насінництво польових культур / Молоцький М.Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. Практикум. – Біла церква, 2008. – 192 с.
6. Соколов В.М. Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур/ В.М. Соколов, С.І. Мельник. – Одеса–Київ, 2009.
7. Шеманев В.І. Насінництво польових культур: підручник/ В.І. Шеманев, Н.І. Ковалевська, В.В. Мороз. – Дніпропетровськ, 2010 – 300 с.
8. Насінництво і насіннезнавство польових культур/ за ред. М.М. Гаврилюка. – Харків, 2007. – 216 с.
9. Насінництво з основами насіннезнавства / [Кіндрок М.О., Соколов В.М., Вишневський В.В.]; за ред. М.О. Кіндрука. – К.: Аграрна наука, 2012. – 264 с.

Методичне забезпечення

1. Селекція та насінництво польових культур: метод. вказівки для семінар., практ. занять і самот. роботи для здобувачів першого (бакалаврського рівня) галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» / уклад.: Р.В. Рожков, О.В. Гудим. – Харків: ХНАУ, 2020. – 31 с.
2. Робоча програма навчальної дисципліни Насінництво польових культур для здобувачів першого (бакалаврського) рівня галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» спец. 201 «Агрономія» / уклад.: Гудим О.В.– Х.: ДБТУ, 2024. -20 с.
3. Насінництво польових культур: метод. вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форм навч. спец. 201 Агрономія; Держ. біотехнол. у-нт; уклад.: В. О. Михайленко, О. В. Гудим. Харків: [б. в.], 2024. 46 с..

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60 % від усередненої оцінки за модулі
		до 40	підсумковий тест (іспит)
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 40	відповіді на тестові питання з лекційного курсу
		до 30	відповіді на тестові питання з лабораторних занять
		до 30	відповіді на тестові питання з самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.